

**TJUKOTKA
I FORTID OG NUTID**

Redigeret af Bent Nielsen

Fakultet for Skriftlig og Målt
København, Universitetsforlaget 2005

Tjukotka under luppen

Det fjerde Tjukotka – allerlængst ude mod øst på den sibiriske landmasse, kun adskilt fra Alaska ved Bering Strædet – bliver nærværende i eskimologen Bent Niensens bog om Tjukotka i fortid og nutid.

Fortiden er bl.a. besøget af to så berømte opdagsrejserende som hortsensianeren Vitus Bering, der navngav strædet, og Knud Rasmussen, den dansk-grønlandske polarforsker med verdensry for at have indsamlet eskimernes sagn hele polarkredsen rundt.

Bogen er meget mere end en bog om den fjerne fortid i det fjerne land. Den er først og fremmest en beretning om de sibiriske eskimovers overlevelseskamp under og efter Sovjet-tiden. Direkte udryddelsesstruet har de været på linje

med mange andre minoritetfolk langs den nordlige polarkreds. Men nu lysner det måske.

Den russiske oliemilliardær Roman Abramovitsj, der bl.a. har købt den engelske fodboldklub Chelsea, synes at tilføre Tjukotka nye livsmuligheder. En ny ung generation af eskimologer og beslægtede fagfæller har med udgangspunkt i hele tre ekspeditioner til Tjukotka stillet spørgsmål til både fortid og nutid. En særlig Tjukotka-konference på Københavns Universitet har i 2004 samlet denne viden. Konferencens oplæg foreligger nu redigeret sammen til en bog.

Det mærkes, at det er egne indsamlede data og egne feltobservationer, der ligger til grund for det meste i bogen – ingen leetkøbt andenhåndsviden, man møjsommeligt tilvejebragt forståelse

af de helt særlige vilkår i et længe lukket land, hvor en barsk natur kun er blevet overgået af et endnu mere barsk politisk system. De sibiriske eskimoer har efter Sovjetunionens sammenbrud genoptaget forbindelsen med stammebrøderne i Grønland, Canada og Alaska. Bogen er værdifuld til forståelse af et hjørne af Rusland, ellers sjældent hørt fra og om – og til forståelse af Sovjet-systemets nedslidning af mennesker og natur i en sådan grad, at en gennemsnitlig varskelig overgangperiode forekom urealistisk. Men bogen slutter optimistisk. Tjukotkas optur kan være begyndt.

Tjukotka i fortid og nutid. 170 sider. Redigeret af Bent Nielsen. Eskimologis Skrifter, nr. 18. Københavns Universitet 2005.